

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 Рс 113646 16 Рев
Бања Лука, 20.4.2017. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице А.К. из Б.Л., коју заступа М.Б., адвокат из Б.Л., против тужене А.т. д.о.о. Б.Л., коју заступа Г.М., адвокат из Б.Л., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 113646 15 Рсж од 19.01.2016. године, на сједници одржаној 20.4.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужене за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 375,00 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 113646 11 Рс од 27.4.2015. године одбијен је захтјев тужитељице да се као незаконито поништи рјешење тужене број 1008 од 16.8.2010. године, на основу којег јој је отказан уговор о раду, те да се туженој наложи да је врати на рад и исплати јој изгубљену зараду са законском затезном каматом и уз уплату доприноса Фонду ПИО РС, као и да јој накнади нематеријалну штету због повреде части и угледа. Тужба је као неблаговремена одбачена у дијелу захтјева за исплату регреса за 2010. годину. Тужитељица је обавезана да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 3.075,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 113646 15 Рсж од 19.01.2016. године жалба тужитељице је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељица побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе тако што би се у цијелости удовољило тужбеном захтјеву или да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужена у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У тужби тужитељица захтјевом тражи да се поништи као незаконито рјешење тужене којим јој је отказан уговор о раду, да се врати на рад код тужене и да се тужена обавезе да јој исплати неисплаћене плате и регрес за кориштење годишњег одмора, све са каматом и уз уплату доприноса Фонду ПИО РС, као и да јој накнади нематеријалну штету због мобинга.

Према чињеничном стању утврђеном од првостепеног суда, које као правилно усваја и другостепени суд, произилази: да је тужитељица била у радном односу код тужене од 1998. године и да је прво била распоређена на радном мјесту референта општих послова, затим на радном мјесту директора административног сектора, а од марта 2010. године на радном мјесту правника; да је по рјешењу тужене од 16.8.2010. године тужитељици престао радни однос код тужене јер новом Одлуком о организацији и систематизацији радних мјеста из јуна 2010. године није предвиђено радно мјесто правника; да је тужитељици признат отказни рок од 2 мјесеца и да јој је исплаћена отпремнина у износу од 7.198,08 КМ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, које не може бити предмет побијања и оцјењивања у овом ревизијском поступку, с обзиром на изричиту забрану садржану у одредби члана 240. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), а примјеном одредби члана 125. став 1. тачка 3. и члана 126. став 1. тачка 2. у вези са члановима 109. - 112. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске” број 55/07 – Пречишћени текст, даље: ЗР), нижестепени судови су оцијенили да је предметно рјешење о отказу уговора о раду законито и да нема доказа да је над тужитељицом вршен мобинг, па су тужбени захтјев одбили.

Нижестепене одлуке су правилне.

Проведеним доказима је утврђено да је Одлуком тужене о организацији и систематизацији радних мјеста од 18.6.2010. године укинута радно мјесто правника на које је тужитељица била распоређена. Укидање радног мјеста по природи ствари аутоматски изазива престанак потребе за радом радника који је распоређен да на њему ради. Како је тужитељица била једини извршилац на радном мјесту правника, које је наведеном Одлуком тужене од 18.6.2010. године укинута, то се не може више поставити питање да ли је престала потреба за радом тужитељице на том радном мјесту. Изведеним доказима је такође утврђено да није било услова да се тужитељица распореди на друго радно мјесто које одговара њеној стручној спреми (ВСС – дипломирани правник) и због тога тужена није незаконито поступила када је у смислу одредбе члана 126. став 1. тачка 2. ЗР отказала тужитељици уговор о раду због престанка потребе за њеним радом.

С обзиром на изнијето, неосновани су ревизијски наводи да је побијано рјешење тужене о отказу уговора о раду незаконито јер новом систематизацијом послова из јуна 2010. године број радних мјеста није смањен већ повећан. Наиме, код тужене се повећао број запослених на радним мјестима који су директно везани за продукцију одн. базичну дјелатност тужене, док су радна

мјеста која нису у директној вези са послом којим се бави тужена (у које спада и радно мјесто правника) укинута.

Нису основани ни наводи ревизије да су постојали услови да се тужитељица распореди на друго радно мјесто након што је њено радно мјесто укинута, при чему се мисли на радно мјесто директора сектора општих послова и радно мјесто референта администрације. Ово стога што наведена радна мјеста нису била упражњена већ су на њима радила друга лица, а осим тога, за послове референта набавке и администрације, на које је била распоређена С.Ј. (са завршеном гимназијом) прије него што је тужитељици отказан уговор о раду, није предвиђена стручна спрема коју посједује тужитељица већ средња стручна спрема.

Супротно тврдњама ревизије, нижестепени судови су цијенили како доказе тужене тако и доказе тужитељице те на основу тога правилно закључили да је потреба за радом тужитељице престала. На њено радно мјесто није примљен други радник, а повремено ангажовање адвоката као вањског сарадника за обављање правних послова не значи аутоматски да постоји потреба за радом тужитељице, тим прије што је тужена и у вријеме док је тужитељица била код ње у радном односу повремено ангажовала адвоката за обављање одређених правних послова.

Укидање радног мјеста правника је услиједило као једна од мјера штедње које је предузела тужена на препоруку међународне организације која је финансирала њено оснивање и која је њен главни кредитор. Неоснован је ревизиони навод да тужена није доказала да је, осим укидања радног мјеста тужитељице, предузимала друге мјере штедње. Наиме, о томе постоје материјални докази, а осим укидања радних мјеста дошло је и до смањења плата запослених, што је потврдила и тужитељица приликом саслушања у својству парничне странке. О тим околностима су се изјаснили и бројни свјedoци, а такође постоје и материјални докази да је тужена у спорном периоду пословала са губицима па су неприхватљиве тврдње ревиденткиње да се одлука нижестепених судова темељи само на изјавама свјedoка које је предложила тужена. Овдје треба указати и на то да за пресуђење у овом радном спору није релевантно да ли је укидање радног мјеста тужитељице било оправдано или није, већ је релевантна само чињеница да је то радно мјесто укинута.

Према одредби члана 112. ЗР, раднику који је изложен дискриминацији односно мобингу на послу припада право на накнаду штете. Да би успио са овим захтјевом радник мора изнијети чињенице које оправдавају сумњу да је његов послодавац поступио противно одредбама члана 111. став 1. ЗР. Одредбе наведеног члана садрже дефиницију мобинга као систематског психичког злостављања и понижавања радника у дужем временском периоду са циљем угрожавања његовог интегритета, угледа и части. У конкретном случају тужитељица није изнијела чињенице из којих би се могло закључити да је била изложена мобингу. Она је само тврдила да је са њом прекинута свака комуникација (изузев путем електронске поште), но ове наводе нису потврдили саслушани свјedoци изузев С.И. која је само изјавила да нико није долазио у канцеларију тужитељице. Све да су ове тврдње и тачне, не ради се о понашању послодавца које има елементе узнемиравања и шиканирања радника. Међутим,

у списима постоје докази да наведене тврдње тужитељице нису истините па је правилно одбијен њен захтјев за накнаду нематеријалне штете због наведеног мобинга. Из приложених материјалних доказа је видљиво да је тужитељица као члан Управног одбора тужене позивана на састанке тог органа, а да она није долазила на састанке, али је унапријед обавјештавала Управни одбор да гласа против свих одлука о којима ће се гласати. Такође, тужитељица је имала повлаштен положај у односу на друге раднике јер јој је без накнаде уступљено 8% удјела у акцијама тужене, а вриједност тог удјела, према изјавама свједока, износи око 100.000,00 Еура. Надаље, у вријеме када је, по наводима тужбе, тужитељица била изложена мобингу, директорица тужене је удовољила њеном захтјеву и продала јој путничко возило чији је власник била тужена и то по изузетно повољној цијени. Зато није било правног основа за досуђивање нематеријалне штете тужитељици у смислу члана 112. ЗР.

Дакле, одбијањем тужбеног захтјева нижестепени судови нису повриједили права тужитељице загарантована Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, а за своју одлуку ти судови су дали ваљане разлоге које у потпуности прихвата и овај суд.

Пошто не стоје разлози на које се указује у ревизији, а ни они на које овај суд пази по служеној дужности, то је у смислу члана 248. ЗПП одлучено као у изреци.

Захтјев тужене за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију није основан јер ова радња није била нужна за вођење парнице, па је тај захтјев одбијен (члан 387. у вези са чланом 397. став 1. ЗПП).

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић